

## Oponentský posudek

dizertační práce **Vliv léčby diferencovaného karcinomu štítné žlázy radioaktivním izotopem jodu 131 na funkci slinných žláz** MUDr. Evy Krčálové z Oddělení nukleární medicíny FN Hradec Králové a LF Univerzity Karlovy v Hradci Králové.

Cílem práce bylo ozřejmit vliv radiojodu na funkci slinných žláz po podání různých aktivit jak z objektivních údajů, tak i ze subjektivního hodnocení pacienty. To by umožnilo poskytnout odesílajícím klinikům validní informace.

Živá diskuse v odborných kruzích se týká nežádoucích účinků terapeutického podání radiojodu u diferencovaných karcinomů štítné žlázy s možným dopadem na kvalitu života nemocných. V této souvislosti je velká pozornost upřena na poškození slinných žláz se vznikem sialadenitidy a xerostomie.

Autorka se tomuto tématu věnovala především vzhledem k tomu, že zatím publikovaná data přinášejí nejednoznačné závěry a guidelines nenabízejí konkrétní doporučení.

Zvolené téma tedy považuji za aktuální a jeho řešení za potřebné.

Teoretická část je obsáhlá s velkým počtem literárních citací, což dokazuje, že autorka danou problematiku podrobně zná. Je to dáno hlavně tím, že na svém pracovišti se s ní setkává v každodenní praxi. Podstatné nedostatky podle mého názoru práce nemá. Text je psán bez chyb, dobrou češtinou, s dostatečným počtem obrazových příloh, které vhodně doplňují text.

Jen je relativně nízký počet hodnocených nemocných v souboru a chybí rovnoměrnější rozložení podaných aktivit radiojodu. Takže nebylo úplně možné přesnější stanovení cut-off hodnoty pro poškození jednotlivých funkcí slinných žláz.

Metody zpracování jsou adekvátní, stejně tak statistické hodnocení výsledků.

Výsledky dizertační práce přinesly nové informace a poznatky v tom, že v podstatě neprokázaly vyšší riziko nežádoucích účinků ve smyslu poškození slinných žláz s negativním dopadem na kvalitu života pacientů léčených aktivitou 3,7 GBq radioaktivního jodu <sup>131</sup>I. Touto aktivitou byla prováděna ablace zbytků štítné žlázy po provedené thyreoidektomii. Při vyšších kumulativních aktivitách radiojodu však již citlivěji reagují příušní žlázy a jejich sekreční funkce je postižena při aktivitách nad 5,55 GBq. Avšak jejich schopnost akumulace je ovlivněna až při vysokých aktivitách nad 9,25 GBq. Submandibulární slinné žlázy jsou poměrně rezistentní i vůči podání vyšších aktivit i nad 9,25 GBq. Nebyly ovlivněny jak akumulace technecistanu sodného v těchto žlázách, tak jejich sekreční funkce. To má klinický dopad, protože submandibulární uzliny tvoří za klidových podmínek dvě třetiny objemu slin, které obsahují jak viskózní, tak tekutou složku. Vyhodnocením subjektivních symptomů pacientů po thyreoablaci nebylo zjištěno významné zhoršení analyzovaných příznaků, především množství a konzistence vylučovaných slin. Změny v chuťových vjemech zřejmě nesouvisely s možným poškozením slinných žláz, nýbrž s ovlivněním chuťových receptorů.

Dizertační práce splnila sledovaný cíl.

Doporučuji tuto dizertační práci k obhajobě.

Doc. MUDr. Otakar Kraft, Ph.D., MBA

V Ostravě 2.8.2019